МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

УДК 7.01+930.85:008
DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/83-2-6

Олександр КІМ,
orcid.org/0000-0002-9570-5243
доктор філософії,
викладач кафедри хорового диригування та академічного співу
Харківської державної академії культури
(Харків, Україна) kim.sungdai@yahoo.com

Оксана ПІДДУБНА,
orcid.org/0000-0002-5937-0677
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(Житомир, Україна) oksana-poddubnaja00@ukr.net

Лариса КОРНИЦЬКА,
orcid.org/0000-0002-8816-096X
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва
Хмельницького національного університету
((Хмельницький, Україна) lorakrona@ukr.net

ВІДРОДЖЕННЯ СТАРОДАВНІХ МИСТЕЦЬКИХ ТЕХНІК У СУЧАСНОМУ СВІТІ

У статті окреслено перспективи і підходи відродження стародавніх мистецьких технік у контексті сучасного світу, приділяючи особливу увагу їх інтеграції з передовими технологіями та матеріалами. Акцентовано, що стародавні мистецькі техніки, які виникли у різних культурах світу та базувалися на глибокому розумінні властивостей матеріалів і хімічних процесів, не лише виконували практичну функцію, але й мали символічне значення, адже втілювали культурні цінності, світогляд та традиції окремих народів. Доведено, що сучасні мистецькі технології відкривають нові можливості для збереження та адаптації цих технік, дозволяючи з високою точністю та деталізацією відтворювати складні елементи культурної спадщини. Проаналізовано вплив інноваційних матеріалів на збереження естетичної привабливості, функціональності та довговічності художніх виробів. Крім того, оцінено використання сучасних матеріалів у реставраційних практиках, що дозволяє гармонійно поєднувати традиційні методи з інноваційними рішеннями. Детально досліджено роль стародавніх технік у сучасній архітектурі та дизайні, проаналізовано, як традиційні арабські орнаменти інтегруються у сучасну конструкцію купола, створюючи унікальний візуальний ефект. Запропоновано розглядати синтез стародавніх технік із сучасними технологіями як ефективний і перспективний інструмент для збереження культурної спадщини, її пристосування до сучасних умов мистецтва, а також для створення нових форм художньої виразності, що здатні поєднувати культурну ідентичність із інноваціями. Практичне значення дослідження полягає у ґрунтовному аналізі та визначенні шляхів поєднання стародавніх мистецьких технік із новітніми технологічними досягненнями і сучасними матеріалами, що дозволяє ефективно зберігати культурну спадщину, адаптуючи її до вимог сучасності, а також відкривати перспективи для створення інноваційних форм художнього самовираження.

Ключові слова: *відродження стародавніх мистецьких технік, збереження культурної спадщини, інновації у сучасному мистецтві, синтез традицій і сучасності, сталий розвиток мистецьких практик, мистецька самобутність.*

Oleksandr KIM,
orcid.org/0000-0002-9570-5243
Doctor of Philosophy,
Lecturer at the Department of Choral Conducting
Kharkiv State Academy of Culture
(Kharkiv, Ukraine) kim.sungdai@yahoo.com

Oksana PIDDUBNA,
orcid.org/0000-0002-5937-0677
PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Head of the Department of Fine Arts and Design
Zhytomyr Ivan Franko State University
(Zhytomyr, Ukraine) oksana-poddubnaja00@ukr.net

Larysa KORNYTSKA,
orcid.org/0000-0002-8816-096X
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Technological and Vocational Education and Decorative Art
Khmelnytskyi National University
(Khmelnytskyi, Ukraine) lorakrona@ukr.net

THE REVIVAL OF ANCIENT ARTISTIC TECHNIQUES IN THE MODERN WORLD

The article outlines the prospects and approaches for the revival of ancient artistic techniques in the context of the modern world, paying special attention to their integration with advanced technologies and materials. It is emphasized that ancient artistic techniques, which arose in different cultures of the world and were based on a deep understanding of the properties of materials and chemical processes, not only performed a practical function, but also had a symbolic meaning, as they embodied the cultural values, worldview and traditions of individual peoples. It is proven that modern artistic technologies open up new opportunities for the preservation and adaptation of these techniques, allowing to reproduce complex elements of cultural heritage with high accuracy and detail. The impact of innovative materials on the preservation of aesthetic appeal, functionality and durability of artistic products is analyzed. In addition, the use of modern materials in restoration practices is assessed, which allows for a harmonious combination of traditional methods with innovative solutions. The role of ancient techniques in modern architecture and design is studied in detail, and how traditional Arabic ornaments are integrated into the modern dome structure, creating a unique visual effect, is analyzed. It is proposed to consider the synthesis of ancient techniques with modern technologies as an effective and promising tool for preserving cultural heritage, adapting it to modern conditions of art, and creating new forms of artistic expression that are able to combine cultural identity with innovations. The practical significance of the study lies in a thorough analysis and identification of ways to combine ancient artistic techniques with the latest technological achievements and modern materials, which allows for the effective preservation of cultural heritage.

Key words: *revival of ancient artistic techniques, preservation of cultural heritage, innovations in contemporary art, synthesis of traditions and modernity, sustainable development of artistic practices, artistic identity.*

Постановка проблеми. Актуальність дослідження, яке присвячене відродженню стародавніх мистецьких технік у сучасному світі, зумовлена нагальною необхідністю збереження культурної самобутності та історичної спадщини в умовах глобалізації, що сприяє стандартизації культурних цінностей і зниженню зацікавленості у традиційних формах мистецтва, які століттями визначали унікальність різних народів (Suryavanshi, 2019).

Аналіз досліджень. Значна кількість наукових праць присвячена питанням збереження стародавніх технік через їх практичне застосування, так от роботи: Бабій Н. (Бабій, 2020), Харун Х. (Haroon, 2024) концентрують увагу на важливості вивчення стародавніх традиційних орнаментів та їх інтерпретації у сучасному графічному дизайні. У дослідженнях від Шип С. (Шип, 2023), розглядається роль традиційних технік давніх майстрів у сучасному мистецтві та вивчається використання нових технологій для відтворення автентичних текстур і технічних приймів в мистецтві. В свою чергу Ліггетт С. (Liggett, 2023), досліджує, як традиційні мотиви і мистецькі ткацькі техніки можуть бути адаптовані до сучасних стилів, як створювати унікальні і одночасно актуальні колекції одягу. У свою чергу, дослідження від Гош С. (Ghosh, 2015), ілюструє ці компоненти, коли старі і традиційні мотиви можуть бути переосмислені через призму сучасних технологій і матеріалів, забезпечуючи збереження історичної глибини у контексті інноваційного підходу до архітектурного простору. Важливість використання локальних матеріалів і традиційних технік у сучасному будівництві підкреслюється в роботі Соргира Т. (Соргира, 2021), де демонструється повага до історичної культурної спадщини і технік роботи, які можуть гармонійно інтегруватися в будівельні продукти сучасності.

Мета статті – дослідити реновацію і становлення стародавніх мистецьких технік в практичній площині сучасного мистецтва та визначити рівні інтеграції цих технік у формування іннова-

ційних підходів у різних видах сучасної мистецької діяльності.

Завдання дослідження:

– проаналізувати і виокремити найбільш цінні прояви стародавніх мистецьких технік які формують сучасну національну ідентичність;

– дослідити приклади і практики використання стародавніх мистецьких технік у різних сучасних мистецьких галузях (архітектура, ювелірна справа, текстиль і мода, орнамент і візерунок);

– визначити історико-культурні особливості які популяризують стародавні мистецькі техніки у глобальному контексті через інтеграцію у креативні індустрії.

Виклад основного матеріалу. Термін «стародавні мистецькі техніки» використовується для позначення унікальних способів і прийомів створення художніх творів, які виникли в різних культурах світу протягом історичних епох і передавалися з покоління в покоління. Такого роду синтез дає змогу не лише зберігати культурну спадщину, але й переосмислювати її у контексті сучасності, створювати інноваційні форми художньої виразності, які надихають нові покоління митців (Македон, Валіков, Рябик, 2019, с. 64). Щільне впровадження традиційних елементів у сучасні архітектурні проекти слугує не лише даниною минулому, але й засобом створення гармонії між сучасними просторами та їхнім культурним контекстом. Одним із найбільш яскравих прикладів зазначеного підходу став реалізований проект – музей «Лувр в Абу-Дабі», створений Жаном Нувелем (рис. 1).

В концепції цього проекту закладено ідею переосмислення технік, підходів, традицій стародавньої арабської архітектури з використанням сучасних технологій і матеріалів. Центральним елементом музею є відомий купол, який створює унікальний ефект «світлового дощу» завдяки геометричним візерункам, характерним для ісламського мистецтва. Саме така інноваційна структура виконує не лише естетичну функцію, і додає архітектурної унікальності будові, але й забезпечує природне кондиціювання, підтримуючи прохолоду в умовах спекотного клімату ОАЕ. Отже, «Лувр в Абу-Дабі» став таки прикладом того, як сучасна архітектура вміє зберігати та переосмислювати історичну спадщину, і одночасно відповідати сучасним технологічним, технічним і функціональним викликам (Suryavanshi, 2019).

Нові архітектурні школи і техніки, дійсно спрямовані на відродження стародавніх прийомів, часто базується на використанні традиційних локальних матеріалів, які відповідають умовам географічного регіону світу. Ми можемо навести приклад того, коли в Західній Африці французький архітектор Френсіс Кере застосовував місцеву глину в проект середньої школи в м. Гандо, Буркіна-Фасо, надихаючись традиційними методами будівництва африканського континенту, які є частиною місцевої культури (рис. 2) (Suryavanshi, 2019).

Далі ми відмітимо вже іконопис, як одну з найдавніших форм сакрального мистецтва, яка продовжує займати вагоме місце у сучасному світі мистецтва, завдяки відновленню і реновації старих (традиційних) технік роботи. Вражаючим прикладом сучасного відродження іконопису є творчість сучасника, грецького художника Фотіса Контоглу, який органічно міг поєднувати традиційні техніки іконопису із власним унікальним стилем, адаптуючи їхню пару до запитів сучасного поціновувача

Рис. 1. Художній музей «Лувр Абу-Дабі», острів Саадіят, Абу-Дабі, Об'єднані Арабські Емірати, 2017 р. (архітектор Жан Нувель) (Top Places to Visit at Louvre Abu Dhabi)

Рис. 2. Будівля середньої школи в м. Гандо, Буркіна-Фасо, 2001 р. (архітектор Френсіс Кере) (Diébédo Francis Kéré)

і мистецьких кіл. Роботи Фотіса Контоглу демонструють, як гармонійне використання перевірених століттями матеріалів і технологій дозволяє створювати мистецькі твори, що зберігають свою непідкупну актуальність (The Greek Sale. Fotis Kontoglou) (рис. 3).

Традиційні орнаменти та шрифти, які виникли як декоративні елементи й засоби комунікації у стародавніх культурах, також знайшли свої місце і набули нових форм вираження у сучасному декоративному мистецтві. Шрифти, які базуються на стародавніх формах письма, також набули нового значення і форматування у цифрових техніках і моделюванні. Відомий арабський митець і дизайнер Хасан Масуді вдало об'єднав традиції арабської каліграфії із сучасною типографікою, створюючи унікальні візуальні образи і символи, що знайшли схвальні відгуки серед мистецьких осередків і фахівців арабської культури (рис. 4).

Не можемо обійти увагою і індустрію моди, яка стрімко розвивається у XXI ст., і в ній нарощується увага і цікавість до збереження культурної спадщини через повернення до забутих або втрачених стародавніх мистецьких технік. Серед них особливе місце займає саме ткацтво, як основа текстильного виробництва, а також введення широкого кола національних мотивів у дизайн сучасного одягу (Haroon, 2024).

Схожий процес мистецького відродження світ сьогодні спостерігає і в Японії, де традиційне кімоно отримало нове життя завдяки активності

Рис. 4. «Без назви», 1996 р. (Хасан Масуді) (Hassan Massoudy, 1996)

і небайдужості сучасних дизайнерів, які експериментують як з матеріалами, так і кольорами та формами. Значний резонанс в мистецькому і модному суспільстві мають роботи дизайнерки Джунко Кошино (рис. 5) (Омельченко, 2012, с. 86).

Вона та її роботи демонструють, як національний костюм може бути гармонійно адаптований до сучасної моди, при цьому паралельно і зберігається своя історична і культурна значущість (Makedon, Myachin, Plakhotnik, Fisunenko, Mykhailenko, 2024). Отже ми відзначаємо, що синтез стародавніх технік із сучасними технологіями сприяє збереженню культурної спадщини через її

Рис. 3. Ікона «Пророк Ілля», 1961 р. (автор Фотіс Контоглу) (The Greek Sale. Fotis Kontoglou)

Рис. 5. Японське кімоно, 2019 р. (дизайнер Джунко Кошино) (Junko Koshino, 2019)

переосмислення та адаптацію до реалій XXI століття і такого стилю підхід дає всі можливості створювати нові форми художньої виразності, які поєднують стародавню мистецьку і художню автентичність із інноваціями.

Висновки. Узагальнюючи результати дослідження, ми відзначаємо, що стародавні мистецькі техніки є цікавим феноменом, що відображає еволюцію людської культури, її естетичні уподобання та технічні досягнення. Таким чином, синтез стародавніх технік із сучасними інноваціями відкриває нові можливості для розвитку мистецтва, адже він не лише сприяє збереженню культурної спадщини, але й дозволяє адаптувати її до потреб сучасного світу, створюючи нові форми виразності та естетики. Ці компоненти і прояви стали яскравим прикладом того, як традиційні підходи можуть гармонійно поєднуватися з новітніми технологіями, сприяючи створенню унікальних художніх творів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабій Н. П. Актуальні культурно-мистецькі практики та процеси: проблематика наукового дискурсу. *Питання культурології*. 2020. С. 69–78. DOI: https://doi.org/10.31866/2410-1311.36.2020.221047.
2. Македон В. В., Валіков В. П., Рябик Г. Є. Розвиток світового ринку ділових інтелектуальних послуг під впливом економіки 4.0. *Нобелівський вісник*. 2019. № 1. С. 59–72. DOI: 10.32342/2616-3853-2019-2-12-7.
3. Омельченко В. Д. Стародавні свідоцтва розвитку текстильної справи (сторінки історії текстильного виробництва). *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2012. № 2. С. 84–87.
4. Соргира Т. І. Роль техніки та технології у мистецтві: монографія. М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Вид-во Ліра-К, 2021. 344 с.
5. Шип С.В. Теорія художніх стилів : Монографія. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 138 с.
6. Diébédo Francis Kéré describes village school that launched his career. URL: https://www.pinterest.com/pin/415246028135153649/
7. Ghosh S.K. Human cadaveric dissection: a historical account from ancient Greece to the modern era. *Anatomy & Cell Biology*. 2015. Vol. 48, No. 3. pp. 153–169. DOI: 10.5115/acb.2015.48.3.153.
8. Haroon H. Reviving Ancient Techniques: The Contemporary Renaissance in Art. *Al-Behishat Research Archive*. 2024. Vol. 2. No. 1. pp. 8–13. Retrieved from https://al-behishat.rjmss.com/index.php/20/article/view/18.
9. Hassan Massoudy. Famous works. 1996. URL: https://www.wikiart.org/en/hassan-massoudy/untitled-1996
10. Junko Koshino to Hold Free Fashion Show at Nihombashi Mitsukoshi on October 9, 2019. URL: https://www.tokyoweekender.com/art_and_culture/fashion/junko-koshino-to-hold-free-fashion-show-at-nihombashi-mitsukoshi-on-oct-9/
11. Liggett S. Creativity and the Arts: Traditional and New Media. *Springer.* 2023. DOI: 10.1007/978-3-031-24869-6_2.
12. Makedon V., Myachin V., Plakhotnik O., Fisunenko N., Mykhailenko O. Construction of a model for evaluating the efficiency of technology transfer process based on a fuzzy logic approach. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. no 2(13(128)). p. 47–57. https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.300796.
13. Suryavanshi Y. Revival of the Traditional Crafts: Diversification Towards Utilitarianism. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*. 2019. Vol. 10, Issue 1. pp. 205–211. https://doi.org/10.52783/tojqi.v10i1.9917.
14. Top Places to Visit at Louvre Abu Dhabi: Must-See Destination. URL: https://www.teachworkoutlove.com/places-to-visit-at-louvre-abu-dhabi/
15. The Greek Sale. Fotis Kontoglou. URL: https://www.bonhams.com/auction/23458/lot/13/fotis-kontoglou-greek-1895-1965-the-prophet-elias-87-x-55-cm/

REFERENCES

1. Babiy, N. P. (2020). Aktualni kulturno-mystetski praktyky ta protsesy: problematyka naukovoho dyskursu [Relevant cultural and artistic practices and processes: Issues of scientific discourse]. *Pytannia kulturolohii,* 36, 69–78. DOI: https://doi.org/10.31866/2410-1311.36.2020.221047. [in Ukrainian].
2. Makedon, V. V., Valikov, V. P., Ryabyk, G. E. (2019). Rozvytok svitovoho rynku dilovykh intelektualnykh posluh pid vplyvom ekonomiky 4.0. [Development of the world market of business intellectual services under the influence of economy 4.0]. *Nobelivskyi visnyk,* no. 1, 59–72. DOI: 10.32342/2616-3853-2019-2-12-7. [in Ukrainian].
3. Omel′chenko, V. D. (2012). Starodavni svidotstva rozvytku tekstylnoi spravy (storinky istorii tekstylnoho vyrobnytstva) [Ancient evidence of textile development (pages from the history of textile production)]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu tekhnolohii ta dyzainu,* 2, 84–87. [in Ukrainian].
4. Sorgira, T. I. (2021). Rol tekhniky ta tekhnolohii u mystetstvi: monohrafiia [The role of technique and technology in art: Monograph]. Kyiv: Vyd-vo Lira-K [in Ukrainian].
5. Shyp, S. V. (2023). Teoriia khudozhnikh styliv : Monohrafiia. [Theory of artistic styles: Monograph]. Sumy: FOP FOP Tsoma S.P. [in Ukrainian].
6. Diébédo Francis Kéré describes village school that launched his career (2021). Available at: https://www.pinterest.com/pin/415246028135153649/ (Accessed 20 December 2024).
7. Ghosh, S.K. (2015). Human cadaveric dissection: A historical account from ancient Greece to the modern era. *Anatomy & Cell Biology, 48*(3), 153–169. DOI: 10.5115/acb.2015.48.3.153.

8. Haroon, H. (2024). Reviving Ancient Techniques: The Contemporary Renaissance in Art. *Al-Behishat Research Archive, 2*(1), 8–13. Available at: https://al-behishat.rjmss.com/index.php/20/article/view/18. (Accessed 21 December 2024)

9. Hassan Massoudy. Famous works. (1998). Available at: https://www.wikiart.org/en/hassan-massoudy/untitled-1996 (Accessed 20 December 2024).

10. Junko Koshino to Hold Free Fashion Show at Nihombashi Mitsukoshi on October 9. (2019). Available at: https://www.tokyoweekender.com/art_and_culture/fashion/junko-koshino-to-hold-free-fashion-show-at-nihombashi-mitsukoshi-on-oct-9/ (Accessed 21 December 2024).

11. Liggett, Susan. (2023). Creativity and the Arts: Traditional and New Media. 10.1007/978-3-031-24869-6_2.

12. Makedon, V., Myachin, V., Plakhotnik, O., Fisunenko, N., Mykhailenko, O. (2024). Construction of a model for evaluating the efficiency of technology transfer process based on a fuzzy logic approach. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies,* no 2(13(128)), 47–57. https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.300796.

13. Suryavanshi, Y. (2019). Revival of the Traditional Crafts: Diversification Towards Utilitarianism. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry, 10*(1), 205–211. https://doi.org/10.52783/tojqi.v10i1.9917.

14. Top Places to Visit at Louvre Abu Dhabi: Must-See Destination. (2023). Available at: https://www.teachworkoutlove.com/places-to-visit-at-louvre-abu-dhabi/ (Accessed 21 December 2024).

15. The Greek Sale. Fotis Kontoglou. (2017). Available at: https://www.bonhams.com/auction/23458/lot/13/fotis-kontoglou-greek-1895-1965-the-prophet-elias-87-x-55-cm/ (Accessed 21 December 2024).